

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyiltér petit sora 60 fillér.

Március 15-ike.

Ötvenöt esztendő előtt avatták a mai napot ünneppé, a szabadság szent napjává. Törvénykönyvünkben nyoma sincs ugyan e napnak, sőt egy másik dátumot ígattak törvénybe azok, kik március 15-ikének emlékétől is félnek, de azért nemzeti ünnepe lesz ez a magyar-nak, még csak magyar lakja e hazát. Nincs olyan hitfelekezet ez országban, melynek templomai meg nem nyílnának ma, hol a hála zsolozsmája, a hazafias öröm és lelkesedés égbetörő szózata hangzik fel százezrek ajkán.

Március 15-én lángot vetett az ország s e lángban született újjá Magyarország, mint a hitrege tűzben megifjuló madara. Lángra kapott a szikra s ezt a lángot Petőfi költői ihlete szította. A sóhajokból égi háború lett. Zengett a márciusi ifjak vezérének riadója szilajul, komoran. Lesujtott a gyújtó szikra. Kigyúlt a szabadságharc lángja.

Századokon át hevert ereje tudatában a raboroszlán, forrott benne a nemes harag, melylyel ketrecének vasrostélyait akarta széttörni, de türt és szenvedett. Sokáig ingerelelték, sokáig éltek vissza türelmé-

vel. Ott hevert mozdulatlanul az oroszlán, de kelni kész vala, s hogy türelme elfogyott, megmozdult fekvő helyéből és ijesztő volt ébredése. Minden arcon, minden szemben rettenetes volt a láng. Megrázta, széttépte bilincseit, darabokra zúzta, pozdorjává tördelte ketrecének rostélyait. Hallatta az erejének tudatára ébredt oroszlán mindeneket megrémítő erős hangját. A zsarnokok uralma egyszerre megroppant. Megkondult a despotismus halálórája, — az önkényuralom romjain épült fel a szabadság dicső temploma. A szabadság lelkesítő lángja borította az egész országot, lángvörös fényében úszott a főváros, hol megszületett március 15-ikének első gyümölcse: a sajtószabadság. Március 15-ike a sajtószabadság, a gondolatszabadság születésnapja.

Március 15-ike te szent nap, te dicső emlékeket megújító nagy nap! Nincs magyar szív, mely e napon hevesebben ne dobogna, nincs szem, mely e napon a lelkesedés tüztől fényesebben ne ragyogna! Dicső emlékek fűznek bennünket hozzád március 15-ike! Az örökké emlékezetes szabadságharc ezen a na-

pon indult diadalutjára, ezen a napon vette kezdetét az a világos bámulatba ejtő élet-halálharc, amely másfélévig tartott és akkor is csak az árulás és az idegenből reánk zúditott vad hordák kegyetlensége miatt fejeződött be — a mi bukásunkkal.

Március 15-ike után október 6-ikal! Az egyik megteremtette, a másik eltemette a mi szabadságunkat.

Ellenségünk — mivel nem birt velünk — hát nyakunkra hozta zsoldos csapatait a kényuralomnak. Ketté tört a kard, melyet március 15-én vettünk kezünkbe, mely másfél-estendeig mutatta meg az egész világnak, hogy a lelkesedés, a hazafiúi szeretet, az édes hazának imádásszerű, rajongó szeretete csodát művel ott, ahol a szabadságért, a függetlenségért oroszlánbátorsággal küzd egy öntudatos nemzet.

Elbuktunk ugyan, de bukásában is nagy volt a nemzet, melyet az armány ejtett meg, az árulás csalt törbe, de azért március 15-ike megbecsülhetetlen kincset adott nekünk.

Megmutattuk akkor, hogy a szabadságot, a népek Isten és törvény adta ezen szent jogát ellehet ugyan rabolni tőlünk erőszakkal, ellehet

TÁRCA.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

11

Írta: **Négysz.**

Szövetkezés a sötét bűnré.

Nem folytathatta Fejes István, mert az idegen áthevülve, elé vágott és tovább szónokolt:

— Itt vagyok most azon a ponton, hogy bármikor elfoghatnak, már annyiból is, mert rettegnek tőlem. Neked, komám, nincs semmi veszteni valód, hallgass meg tehát. Megtudtam, kipuhatoltam, hogy itt az aréna-uti zugkávéházban, hol muzsikusz lányok mulattatják a vendégeket, nagyban dorbézol egy gazdag szerb disznókereskedő. Ugy önti a pezsgőt, mintha ingyen mérnék. Egyszerre két zenészlány is ül az ölében, kettő meg itatja és van dinom-dánom, heje-huja-hó. Van pénz nála, annyi, mint a pelyva. Nos, mit szólsz, komám?

Fejes Istvánnak szédült a feje a bortól és e beszédétől, mormogott valamit, akadozott a szó a torkán, végre kibökte:

— Ezt . . . ezt . . . nem tehetem. Inkább elpatkolok!

— Mit nem tehetsz, te bolond? Pincér, egy liter bort!

A csapos legény felriadt és újból hozott egy üveggel.

— Igyál, komám, míg pénz van a zsebemben, mert aztán úgyse ihatasz.

Fejes már úgy öntötte magába a bort, mintha az hű kötelességteljesítés lenne. Nem tudta, hogy van-e feje, vagy nincs. Otthon van-e és alszik vagy künn a városligetben, egy csavargó társaságában.

A bor megtette hatását. Az idegen fokozta a legényben az elkeseredést gyűlöletet, megvetést minden iránt s aztán markába csapott:

— Itt a kezem, nem disznóláb, a nevem Fejes István és veled tartok, pajtás, a tenger fenekére is.

— Ez már beszéd! Engem meg Kirics Domonkosnak hívnak. Kissé furcsán hangzik a nevem, de azért nem baj, komám.

Fejes István rabja lett az idegennek és már csak a kincseket szomjazta, a nagy pénzeket látta és gazdag embernek gondolta magát, ki úgy fog élni, mint egy herceg.

Aztán halkan, suttogva beszéltek, de mindazonáltal féltek, hogy avatatlan fülek meghallják, hát Kirics Domokos fizetett és zajtalanul távoztak, messzire bemenvén a városligetbe.

Itt aztán alaposan kieszelték, megfontolták a dolgot, hogyan fogják végrehajtani bűnös tettüket, miként lesz lehetséges a gazdag szerb kifosztása, mert arra is kell elkészülve lenni, hogy ölni is muszáj, ha simán nem megy a rablás. Megborzadt, összerázkódott ettől a gondolat-

tól Fejes István, bármennyire is lekapta az ital lábáról. A friss levegőn egyébként mindaketten dülöngöttek, ide-oda bukdácsoltak, amin jókat nevettek. A járatos rablónak azonban mégse ártott meg úgy az ital, ő tisztán tudott gondolkodni, noha tervet már megelőzőleg eszelt ki.

A bűntény.

Kirics Domonkosnak, mint fővárosi tolvajnak és betörőnek, megvolt az a természet, hogy a legnehezebb, legbonyolultabb és legkényesebb ügyek keresztülvitelétől nem rejtent vissza, a gátló körülményekkel előre számolt és mindenkor bizott nagy zsenialitásában, fúrfangos észjárásában és a helyzetek könnyű feltalálásában. Nem riasztotta, nem akadályozhatta meg senki és semmi erős szándékában, jól megfontolt lépéseitől. Csak hogy egyedül most nem «működhetett», ezt éles elméje átlátta, ezért volt szüksége a kompanistára, egy feltétlen megbízható, elszánt félelmet nem ösmerő társra, aki a szükséges segédkezet nyújthatja rettenetes terve véghezviteléhez. E társat Fejes Istvánban vélte megtalálni, akinek monológját végighallgatta s emberismeretére támaszkodva, szentül meg volt győződve, hogy alkalmasabb, hasznavehetőbb segítő társat nem találhat az elkeseredett, önmagával és az egész világgal meghasonlott, mindenre kész legénynél.

(Folyt. köv.)

nyomni, ellehet altatni, ellehet némitani a szabadságérzetét is ideig-óráig, de azt megölni végképpen nem lehet soha. Feltámad az sírjából és rettenetes bosszút áll azokon a lelketlen pribékeken, akik a népek szabadságának sírját megássák.

Mert az a zászló, amelyet 55 évvel ezelőtt a lelkes pesti ifjúság bontott ki, a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség martirívér áztatta zászlója, ha az idők viszontagságai és ellenségeink ádáz gyűlölete folytán foszlányokba van is tépve, de beszenyezve nincs és a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség dicső jelszava csak oly glóriával csak oly tisztán ragyog rajta, mint 1848. március 15-ikén, midőn a «Talpra Magyar» hatása alatt lobogtatták azt fenn a nép tomboló örömrivalgása között.

Március 15-ike! oh, te szent nap! népek szabadságának dicső napja! a te emlékedre feldobog a nemzet szive, hogy a hála és a kegyelet adóját lerójjuk azok iránt, kik e nagy napot örökké emlékeztessék, dicsővé tették, hogy az ő emléküknön, az ő példájukon buzduljon és lelkesüljön az utókor. Hála és elismerés nektek elhunyt szabadsághőseink! oh hadd világítson sírhalmotok felett a hazaszeretnek, soha kinem alvó örök mécsese. Áldott legyen drága hamvatok.

Almodjátok nagynak, hatalmasnak a szabad, boldog hazát. A ti véretek áztatta a szabadság fájának gyökerét, a ti véretek termékenyítette szabadságunk csemetéit, abból nőtt nagygyá a mi szabadságunk.

Március 15-ikén, amidőn megemlékezünk a nagy vívmányokról, egyben szálljon buzgó ima az egek Urához a hősök lelkiüdvösségeért!

Éljen március 15-dikének szent emléke! éljen a szabadság, egyenlőség, testvériség dicső eszméje! Éljen a független magyar nemzet!

Büchler Márton.

Szomorú visszaemlékezés.

Folyó évi március 19-én lesz 50 esztendeje, hogy az osztrák kényuralom 9 ár-tatlan családapát rablókkal való cimborás-kodás vádjá alapján agyon lövették. Ezen borzasztó cselekménynek előzményei a következők voltak: Fekete György, Fekete Albert, Sági Mihály, Kovács András, Turi K. Imre, Oláh Márton gazda embe- rek, Sáringer Pál juhász és a fehértói korcsmáros a tanyák között egy mulatságot rendeztek, mely mulatságnak a lelke volt a 9-ik áldozat, Rékasi István, dudás. Mulatság közben a tanyára vetődött Zsákai Bandi, az akkori idők leghíresebb rablója, — s együtt mulattak reggelig. Megemlékezésre méltó, hogy ez a Zsákai a szabadságharcot, mint huszár vitézül harcolta keresztül. A világosi fegyverletétel alkalmából lovastól, fegyverestől együtt megszökött, csak azért csapott fel rabló- nak, hogy az osztrák hadseregbe való besoroztatást kikerülje.

A mulatozókat másnap a hatóságnak valaki titkon feladta, hogy Zsákaival reggelig mulattak, — s így kerültek a hadi törvényszék elé.

Halálra való elítéltetésükre nagy befolyással volt azon körülmény is, hogy míg ellenük a vizsgálat folyt, azon idő-

közben a zsandárok Zsákait üldözésközben agyon lövtek; amit a hadi törvényszék arra magyarázott, hogy azért sikerült Zsákainak az agyonlövete, mivel nem volt neki üldözete, közben hova menekülni, mivel azon egyének, kik neki menedéket szoktak adni, mind a börtönben ülnek.

Ez döntött sorsuk felett.

Az ítélet rajtok a temető nyugati végén túl levő szántóföldön hajtatott végre.

Még volt egy csongrádi áldozata ezen rémes időszaknak, — Kátai U. István, kit 1852-ben december 30-án lövtek főbe a szegedi várban.

UJDONSÁGOK.

— **Kántor választás.** Dr. Ulár István szentesi r. kath. esperes átírt a községi előjáróságnak, hogy a Sóllya Antal halálával megüresedett kántor választás iránt intézkedjék, illetve annak módjait állapítsa meg. Mint tudjuk Hornyik Károly ki eddig, mint helyettes működött, panasza egyáltalában okot nem adott, pedig tudjuk, hogy Hegyi Antal plébános ugyancsak kereste az alkalmat, hogy bele köthessen. Nekünk tehát Hornyik Károly ellen semmi kifogásunk nincs. Azonban Csongrádon 23 ezer r. kath. hívő van és mióta Csongrádon a r. kath. templomban dicsérik a Mindenhatót, egy kántornak sem jutott eszébe, hogy hébe-hóban nagyobb ünnepek alkalmával zenés misét szolgáltatnak volna az Urnak, mint a hogy azt egy felsővidéki 2—3000 lakóval bíró r. kath. város egyházában szokták tenni. A községi közgyűlésnek tehát most módjában lesz a kántorral kötendő szerződésben azt kikötni, hogy esetleg oly segédet alkalmazzon, aki betanítaná, esetleg vezetni tudjon egy templomi zene- és ének-kart. Ha Hornyik Károly helyettes kántorral ilyen módon meg tud egyezni, vagy leg- helyesebben teszi a képviselő testület, ha erre az állásra pályázatot nem hirdet, hanem őt továbbra is alkalmazza.

— **Drágább lesz a bor.** Ez a hír másként nagy örömet okozna, ha a bor árának emelkedését a nagy keresletnek lehetne tulajdonítani, azonban sajnos a bor ára valószínűleg azért fog emelkedni: mert a szőlővesszők rügyei a télen elpusztultak. Tény, hogy a rügyek csak éppen a vessző leghegyén és a tőke agynál maradtak épen, még a vesszők derekán elpusztultak. Hogy a vessző hegyén 1—2 rügy ép, ebből azt következtethetjük, hogy nem a hideg miatt pusztultak meg a rügyek: hanem azért: mert a nyáron át nem érhettek be a vesszők, különösen a kövér és vastak vesszők. A bor árára nézve érthetetlen előttünk, hogy Kisteleken Szatymazon a lehuzott új borok hektoliterenként 30—32 fillérjével keltek el és nálunk, ahol a borok hasonlíthatatlanul jobbak, erősebbek és zamatosabbak, még a mult héten is 20—22 fillérjével keltek.

— **A polgári iskola fejlesztése.** Réti Ferenc községi képviselő, áll. isk. gondnok-sági elnök a f. hó 17-én tartandó községi közgyűlésre egy indítványt adott be, melyben a helybeli áll. polg. négy osztályú iskolának 6 osztályúvá leendő fejlesztése iránt megkerestetni kéri a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumot. Kétségtelen dolog, hogy az állammal kötött szerződésünk értelmében az államnak kötelessége a helybeli polg. iskola fokozatos fejlesztése, minélfogva Réti Ferenc mint gondnoksági elnök helyesen jár el, ha a polgári iskola fejlesztését követeli; de viszont elsősorban követelnie kell a mostani áll. polg. iskola helyiségének átalakítását, sőt amennyiben az kivihetetlen, így új áll. polg. fiúiskola építését. Mert hiszen ebben az épületben még egy négy osztályú polg. iskolát sem lehet elhelyezni, annál kevésbé hat osztályút. De azt is figyelembe kell venni, hogy a hat osztályú polg. iskolák úgy ahogy most szervezve vannak fel sem állhatnak, mielőtt tehát a polg. iskolát 6 osztályúvá fejlesz-

tenék, az egész polg. isk. tantervét módosítani kell. A dolog ugyanis úgy áll, hogy aki a polg. iskola mai tanterve szerint az 5-dik és 6-dik osztályt elvégezi, hát kénytelenek vagyunk bevallani, hogy az az életéből 2 évet ellop, amennyiben 6 osztálylyal éppen azt a célt éri el, a mit négy osztálylyal elérne. Meg kell hát hányyni-vetni ezt az indítványt komolyan.

— **Napközi otthon Csongrádon** cím alatt a fővárosi Ország-Világ szépirodalmi képes hetilap egy általam írt ismertető cikk keretében több sikerült fénykép felvételeket is közöl, melyeket úgy tüntet fel, mintha az én amatőr-fényképeim után készültek volna. Ez az állítás tévedés, mert a sikerült fényképek ifj. Szilber János úr ügyességét hirdetik. *Sághy Mihály.*

— **Pihent ész.** Érdekes indítványt nyújtott be L. Tóth István községi képviselő a f. hó 17-én tartandó községi közgyűlésre, mely azt mutatja, hogy L. Tóth István mióta lelépett a meddő politika hálátlan mezejéről, hát olyan érdekes dolgokon is töri az esztét, melyre mások gondolni még csak rá sem érnek. A községi képviselő azt az indítványt adta be, hogy kerestessék meg a magyar képviselőház az iránt, hogy a csongrádi választó kerület országgyűlési képviselő küldési jogának felfüggesztése folytán megtakarított országgyűlési képviselő fizetés a felfüggesztés tartamára Csongrád városának engedessék át, hogy azon kulturális célokat valósíthasson meg.

— **Építkezik a bíróság.** A helybeli kir. járásbíróság ismét építkezik, vagyis helyesebben mondvá foltoz. Már másodízben látjuk, hogy a helybeli kir. járásbíróság építkezik, de a helyett, hogy arra a remek helyre tisztességes épületet emelne, a szószeros értelmében gubibát épít. Jó lenne már egyszer figyelmeztetni az igazságügyi miniszter ur ő exellenciáját, hogy az a szép tér nem azért van, hogy azt elcsúfítsák: hanem ha már egyszer épít, hát éppen az építő államnak kellene példát mutatni, hogy miként kell olyan térre építeni. Az ilyen építkezés megjárna a tanyák között vagy legfeljebb egy félreeső zugban, de nem a tőtéren.

— **Aki telhetetlen a járdákban.** Tudvalevő dolog, hogy az ugynevezett Hunyadi-tér környes-körül van járdával építve. Északról is, délről-keletről is, és nyugatról is járda határolja; de ha hozzá vesszük a transversális műutat, mely az említett teret közepén is átszeli, hát elmondhatjuk, hogy ez a tér, járda dolgában semmi kívánni valót nem hagy hátra. Azonban Bálint Rókus polgártársunk a járdában egy látszik telhetetlen: mert az iránt adott be kérvényt, hogy azon a téren Greskovics Imre házát is kössék össze járdával a Mihálovics Rókus házával. Azt hisszük, ha ezt a járdát is létesítenék azon a téren, hát valósággal csomólóság lennénk a járdákkal. No, de ezt az ügyet le is kell venni a napirendről: mert tudunkkal ezen a kérvényen már egyszer elverte a községi közgyűlés a port.

— **Ajándék fánakok.** Mint lapunk egyik számában említettük, Darányi Ignác m. kir. földmívelésügyi miniszter ur, kinek figyelme csodálatosan mindenre kiterjed, megkereste Éder János urat, mint a csongrádi vadásztársulat elnökét, hogy a vadásztársulat részére 10 drb tenyészfacánt szándékozik ajándékozni oly kikötéssel, ha a társulat a tenyésztésre küldött fánakok gondozását magára vállalja. Természetes, hogy a társulat örömmel és köszönettel vette tudomásul a miniszter ajánlatát. A fánakok a f. hó 13-án teljes friss egészségben érkeztek meg és egyelőre még a tenyészhelyen kibocsájtatnak, Eszes Imre vadásztársulati pénztáros gondozása alatt lesznek.

— **Kutba esett gyermek.** Megyeri Mihály-nak 5 éves János nevű fia Tömörkényen, a héten a kutba esett játékközben és belehalt. A gyermek ott játszott a kut körül, az anyja pedig ült a szobában, varrással lévén elfoglalva ki-kitekintett a gyermek felé az ablak mellől. Egyszer csak azt látta, hogy a kis fiú nincs sehoh — hanem a kut rozoga kávája, kerítése omladozik. Mire azonban kiszaladt, már a kis fiú kisenvedett.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöltség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

x **Európai gyökerez és sima nemes vesszők** a legolcsóbb árban teljesen fajtisztán, igen szép, gyökerez, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és csemege-fajok. Kétéves gyökerez vessző, százhuszezer. Egyéves gyökerez hatszázezer. Sima, ötszázezer. Gyökerez fásoltvány, nyolcszázezer. Sima zöldoltvány, négyszázezer. Színes fénynyomatu diszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az «Érmelléki első szőlőoltvány-telep», Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Tanácsok.** Ez a címe Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító temesvári műkertész könyvének, melyet ingyen mellékelni vevői számára. A könyvecskében el van mondva röviden, de annál világosabban a kertészkedés minden ága, kezdve a konyhakertészeti növények termelésétől a disz-cserjék neveléséig. Különösen értékes a könyvben, hogy a leghasznosabb főzelék fajok, valamint a legpompásabban díszlő virágok, csemege növények és cserjék leírását ismerteti és kultiválására útmutatást ad. A valóban tanulságos kis füzetet mélyen ajánljuk mind azok figyelmébe, akik a kertészettel szívesen foglalkoznak.

Vadászati-kiállítás lesz ez év április havában Budapesten. Ezen kiállításra be lehet küldeni mindenféle agancsokat, vadász trofeákat, fegyvereket stb. A kiállítás iránt érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Parthay Géza lapja a «Vadászat és Állatvilág» szerkesztősége Budapest, Rottenbiller utca 30. szám.

Hölgyek öröme! Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített hires dr. Lehman-féle arczkenőcs. Egy téglery ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudre 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arczképpemmel ellátott tégleryt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelményt tenni. *Gyarmati* Emil városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek. 15-20

Állami jutalmak ipari munkásoknak.

A kisiparos és gyáros munkások, illetőleg munkaadók figyelmébe.

A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú **jutalmat** ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly **ipari munkásoknak**, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a **szegedi kereskedelmi és iparkamara területére** (Szeged, Hmvasárhely, Baja, Szabadka, Újvidék, Zombor városok, Csongrád és Bács-Bodrogh vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztanak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mind-egyike **100 koronát** és a jutalmazás indokait tartalmazó **elismerő okmányt** kap.

A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, fölkérjük a **kerület munkaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat**, hogy **közzik a kamarával azon munkásaik névsorát**, — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, — kiket a jutalmazásra érdemeseknek tartanak.

A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők:

1. Magyar állampolgárság.
2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat).

3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek).

4. A rendes munkabér vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat.

Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók.

A kellően fölszerelt ajánlások **1903. évi június 10-ig** küldendők be a kamarához.

Szegeden, 1903. évi március hó 12-én.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara:

Kulinyi Zsigmond titkár. **Szarvady Lajos** elnök.

TANÜGY.

Nevelés a leányiskolában

társadalmi és hazafias szempontokból megvilágítva, a csongrádi viszonyokhoz mérve.

(Folytatás csekély eltéréssel.)

Oldalakat írhatnak azon nemesítő erő-ről, melylyel a zsenge leánylélekre a jótékonyosság ösztönének ébresztése hat, különösen midőn karácsonykor tapintatos vezetés mellett a szegények megajándékozását gyakorolják.

Nagy hatással vannak a növendékek lelkének alakítására és modorára az iskolai ünnepek, előadások. Ilyenkor a leg-szorgosabban azon kellene lenni a nevelő tanítónak, hogy a tanügybarátokon kívül a szülők minél nagyobb — s ha lehetne, teljes számmal megjelenjenek. Hogy nevelő munkánkat vállalva végezhesük, arra a szülőket kellene mindenekelőtt segédekül megnyerni, velük lehetőleg érintkezni, őket havonta egy meghatározott napon szíves indulattal az iskola egy termébe meghívni, velük gyermekeikről értekezni. Lehetne őket esetleg egy rögtönzött, népies irányban tartott ismeretterjesztő előadás vagy a növendékek egyes szavaltával szórakoztatni. Nem telnék ez sem sok idő, sem sok fáradságba, de rendkívül előnyös hatással lenne nevelési szempontokból a növendékekre.

Igen jó művelő hatással vannak a szórakoztató kisebb kirándulások, ismeretszerző apróbb utazások.

Nemesen oktató és szórakoztató mesék és az ifjúsági könyvtárba szakértelemmel válogatott művek olvasása nagy befolyással és áldásosan alakítólag hatnak a növendékre. Ezt mondanom fölösleges. De nagyon megfontolandó, hogy mely időben és mely növendéknek adjuk a könyvet. Ismerék több növendéket, melyet e könyvek tettek hanyag tanulóvá, sőt olyat is, melynek épen e nemes irányú művek okozták bukását az évszázó osztályzatok kiadása idején. Hanyag, tehetségtelen tanuló volt, az olvasmányok nagyon tetsettek neki és túlsok időt szórakozván azokkal, tanulmányait teljesen elhanyagolta.

A csongrádi polgári leányiskolában a gyakorlatilag tanított ismeretek közt egyik főhelyet a kézimunka foglalja el.

E tárgyra átmenet nem a kézimunka tanításáról kívánok értekezni, de mint a legtöbb csongrádi leány nevelése végcéljának egyik főtényezőjéről.

Városunk lakossága szegény; sok alkalmas pálya nem nyílik leányainknak: Az iparhoz nem kell tőke, de kell igenis két, — okos, művelt lélek által vezetett ügyes kéz, mely tőkét tud teremteni a semmiből. Milyen nagy értéke lenne városunkban a szakszerűleg nevelt, művelt, iparos nőnek, hol jelenleg is megél, úgy a hogy, ügyetlen, izléstelen munkája után a sok műveletlen nő! Hollandia a tenger-től kierőszakolt kicsiny területén remekel a jövedelmes földmívelés és a kertészetben. Schweic szirtes talaján órák készítése és idegenek ellátásából merit dús

jövedelmet, — — — a mi népünk pedig a dús magyar föld kellő közepén válik koldussá összetett kezekkel . . . Gyúrjuk át! tegyük élelmessé, a midőn a nagybefolyású nő zsenge lelkét az élelmesség és szorgalom, az ipar szeretetével szaturáljuk!

Nem való még elmaradt városunk viszonyai és családjába csupán a könyv elvont ismeretvilága . . .

És most megint azon engem képzeletben sokat üldöző kedves kép kísért, mely az iskolánk fölé emelkedő iparosztályokról oly élénken és áldástígérőleg lebeg előtttem . . .

Nem hagyhatom említés nélkül, — hogy iskolánknak nem lehet célja csupán az, hogy a szegényebb családok leányait nevelje. Amennyiben városunkban intézetünk csak egyedül szolgál az elemi iskolákból kilépett növendékek továbbtanítására, — iparkodjék a magasabb igényeknek is megfelelni és törekedjék oda, hogy a város vagyonsabb polgárainak leányait, esetleg több vidékit is hatáskörébe hódítsa. Ne engedjük, hogy magasabb igényeknek megfelelő nevelés híján, — érte ezalatt iskoláinknál fakultative tanított tárgyakért, — a vagyonsabb szülők idegenbe küldjék leányaikat. Hiszen nem akaratjuk mi nevelésünk értékét, városunk nőinek társadalmi föllépését alább szorítani! sőt tért kell engednünk a magasabb, az előkelőbb felé is, kinél azt akár mód, akár szellemi tehetség igénylik.

A pedagógia elemeiről: hogy nyugodt méltósággal, de mindamelllett derült kedélylyel lépünk a növendékek körébe stb. oly elcsépelet, — bár naponta újból megszívlelendő dolgok, melyeknek fejtegetésével hallgatóimat untatni nem akarom.

De igenis kívánom teljes szívemből kérni tisztelt tagtársaimat, hogy segítségemre legyenek becsületes iparkodásomban. Kérem, hogy tudásuk és tapasztalataik erejével töltsék ki azon hézagokat, — melyeket talán épen a tárgy öszönével rám tóduló szép eszméinek sokasága miatt hagytam, szűkebbre óhajtván szabni értekezésem keretét. De kérem becses megjegyzéseiket értekezésem azon gyengéinél is, melyeket az a szíves hallgató figyelmének föltár, holott azok előttem homályban maradván, az általam fölvetett fontos kérdés érdemének csökkentésére adnának okot.

Felölös szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Fekete Rózánál

két egymásba nyíló szoba, konyha, éléskamara és padlásból álló lakás haszonbérbe azonnal kiadó. Értekezni lehet Szivák-tér 14. szám alatt.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás, ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon: Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerházában.

Borovicska.

(Fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan áru. Kiváló szer mindenféle gyomorbetegség ellen. Eltávolítja a szivarozás által okozott nyálkát. Kitűnő üdítő ital. 3 liter ára postán 7 korona.

Freiberg és Sámuel
Privigyé. (Nyitra megye.)

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas faokat ültettek, azok bőven elhatják hazukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is eloglalna az egyébhez használatos részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo atkozó szines fénynyomatú katalógus hárszinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, n. p. Székelyhid.

BORBÉLY

és fodrász-üzlet berendezés — alig használt teljesen jókarban levő — Kis-Kun-Félegyházán jutányos áron **eladó**. Bővebb felvilágosítás szerezhető Keleti Adolf áruházában.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága.

170 szám.
ki. 1903.**Hirdetmény.**

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1903. évi január hó 24-én 4906 szám alatt kelt rendeletével a csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulat kérelmére a nevezett társulat által létesítendő belvizesabályozó cöljaira Csongrád község határában igénybe veendő területre a kisajátítási eljárás elrendeltetvén, az 1881. évi XLI. t. c. 33. §-a alapján ezen kisajátítási ügyben tartandó bizottsági eljárás határidejéül a folyó 1903. évi március hó 19. napját, helyéül pedig Csongrád község-házát tüstem ki, s egyidejűleg intézkedtem, hogy a kisajátítási tervrajzok és összeírások az illetékes község közházánál 1903. évi március hó 1. napjától bezárólag 1903. évi március hó 15. napjáig terjedő 15 napi időközben közszemlére kitéssenek.

Miről az összes érdekelt feleket oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a kisajátítási terveket és összeírásokat a fent jelzett helyen a közszemlére tétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik. A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen, s minden telegkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, megjegyezvén, hogy a kisajátítási terv megállapítása felett a bizottság akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Kelt Szentesen, 1903. február 18-án.

Mátéffyh. alispán.
h. elnök.Van szerencsénk ezennel közölni, hogy **Aninai rúdvasunk****és Resicai lemezeink**
a hatóságilag bejegyzett«**Korona**

minőségi véd-

farkas»

jeggyel

vannak ellátva, mit figyelembe venni kérünk. Szabadalmazott osztrák-magyar államvasút társaság, magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Ne aggódjon

ha bármely betegség győtri is rendelje meg a páduai Szt. Antal balzsamot. Bámulatos az az eredmény melyet a páduai Szent Antal balzsam gyógyító hatásával elért, már néhány korszó elhasználása után is! Felhőtteknél és gyermekknél egyaránt használható, főként a következő bajoknál:

Mindennemű gyomor bajnál, étvágytalanságnál, főfájásnál, ha az idegségből származik is, hidegtelenség, tüdő és mellbajoknál, influenzánál, hasbántalmaknál, székrekedésnél, vese és májbajoknál, izom és eszűbántalmaknál, továbbá köszvényről úgy bevéve mint bedörzsolvo utolérhetetlen hatása van.

TÖRV. VÉDVE

Kapható a feltalálónál

HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél
BAJÁN.

Páduai Szt. Antal balzsamot a világhírű vadicsi szent forrás vizével készítem. Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kőkorsóban van. Ára 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellékelve van minden korszónál. Hat korszó rendelésnél ingyen postai szállítás.

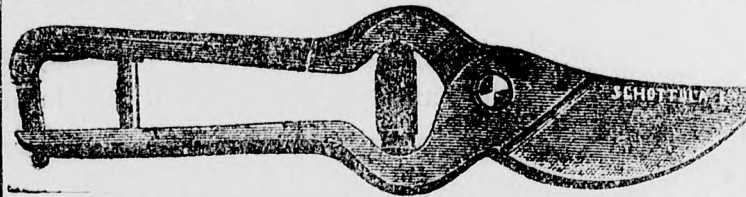
Schottola Ernőa gumigyártás
meghonosítója

Budapest, Andrásy-ut 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egmebizhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból **jótállás mellett.**Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, **drezdai modell szerint, jótállással.**

•Duplex• gumi ojtószalag a legmebizhatóbb kötőzöszér fás- és zöldhajtáshoz, gyári árában.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve — küldetik meg. —

Jorgó Jánosórás: gyári raktár: Wien III/4.
Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért **kezességet** vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra	nickeltokban 36 órai járással	frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr.		> 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedélű		> 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 súlyal		
130 cm. magas		> 11.50
7939 sz. jó ébresztő óra		> 1.20

Szíveskedjék nevére és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kisérlet a törvényesen védett és **biztosan ható**

Denzinger-féle„**Viktória**”
tyúkszem
kenőccsel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Baros-féle„**Ella**” hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.Egyedüli készítő: **Baros Gábor**

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vegyen
eimbalmot

vagy

harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről
Király-utca 44/I. sz.